

2 Timoteo

en el mixteco del suroeste del distrito de Tlaxiaco
(meh)

Se usan los corchetes [] para encerrar las palabras en que hay duda de que estén en el texto original.

Se usan los medio corchetes _ _ para encerrar palabras adicionales que no se encuentran en el texto original. Se escriben para ayudar a la comprensión de la lectura.

©Wycliffe Bible Translators, Inc 2015

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/mx/>

Tutu' úví' ntee Pablo nuun' Timoteo

Pablo ntee tutu' nuun' Timoteo

1 ¹ Nu'u', Pablo, ya nísotíñú nì' ya kúvi nì' apóstol Cristo Jesús sáni nkuini Ndiosí'. Chi chúichí Cristo nu'u' stekútu'ún nì' tu'un ya njia'a yu'ú Ndiosí' ya kuteku'-ó nínkání jín-i ya yí'f-ó nuun' Cristo Jesús. ² Tée nì' tutu' ya'á nuun' nú, Timoteo. Suvínú ví kuéntá' se'ya-nì', ya ñúnúun nì'.

Jíkán' tá'ví'-nì' nuun' tátá'-ó Ndiosí' jín nuun' Ito'o'-ó Cristo Jesús, ya koo manì ini' ráa kune'yá ráa no'ó, jín ya kuná'ví ini' ráa kune'yá ráa no'ó, jín ya kune'e' va'a nú sa'á ráa.

Tétíñú Pablo ya nakani Timoteo tu'un Cristo

³ Jyá'a nì' ya kuta'ví' nì' nuun' Ndiosí' jie'e' no'ó. Suvire' ví ya sátíñú nì' nuun' re', ne ánima' nì' jíní' nì' ya sá'á naa' nì' nuun' re', sáni nsa'á rá jíí' yana'án nì'. Jyá'a nì' ya kuta'ví' nì' nuun' re', sáá sukuáni jíkán' tá'ví' nì' jie'e' nú, sáá nákuetu nì' nuun' Ndiosí', vāni yakuáá', vāni nuvi. ⁴ Nákú'un ini' nì' ya jiáku ini' nú. Jee kuíni ví'í nì' kune'yá nì' no'ó, sáva nusii ini' ánima' nì'. ⁵ Nákú'un ini' nì' ya ntu ñúnkúún ni ka' kúneí nijia ini' nú Cristo. Xí'na su'va kúneí ini' náná'nú nú, Loida, jín náná' nú, Eunice. Jee ínú ini' nì', ya suni sukuán kúneí ini' nú nika'. ⁶ Saáva xinákú'un nì' ini' nú, ya chu'un káñá nú ini' maánú kuatíñú nú ta'ví' va'a ya ntaji Ndiosí' nuun' nú, ya kúvi ya chineí chituví Ndiosí' no'ó, sáva sa'á nú tiñu re'. Jee ta'ví' vá níso nú jie'e' ya nchisó nì' na'á nì' xini' nú. ⁷ Chi nsá ntaji Ndiosí' iin tachì' nuun'-ó, ya sá'a-a ya núsí'f ini'-ó. Chisa' ntaji re' Tachì' ii' re' ya táji-i fuerza nuun'-ó, jín ya kunuun'-ó tá'án-ó, jín ya nake'en-ó maáo.

⁸ Koto kúkanuun nú nakani nú tu'un vá'a jie'e' Ito'o'-ó. Jee suni koto kúkanuun nú jie'e' ni', ya yí'í ni' vekaa jie'e' re'. Chisa' tiin jín ni' tunó'ó kuno'o-ó jie'e' tu'un vá'a Cristo, sáni sa'á fuerza íí' niso Ndiosí' ya kuiñi ni'in-ó. ⁹ Chi Ndiosí' nsa'á ya nanitá'ví'-ó, jee nkana re' yó sáva sasíin re' yó, ya kuvi-ó ñivi re' ya kitíñú-ó nuun' re'. Nsa'á re' su'va jín yó nsú jie'e' ya vá'a nsa'á-ó. Soo nsikáku re' yó, chi saá nkuini re', chi suni íyó máni ini' re' né'yá re' yó, ya ntu íyó ni'in-ó maa. Jee ne saá ntiá'an kijié'é kíkoo ñivi íyó máni ini' re' né'yá re' yó ya yí'í-ó nuun' Cristo Jesús. ¹⁰ Soo vitan nstúvi kájí re' ya íyó máni ini' re' né'yá re' yó, chi ntají re' Cristo Jesús, ya sá'a-a ya nánitá'ví'-ó. Jee Cristo síjita re' ya nkínóo-ó ñuné'yú' ní'i'-ó, jee stúvi re' núnijín' jín tu'un vá'a re' jie'e' Jesús ya kuteku'-ó jín re' nínkání, jee ni nkuví'-ó ka'. ¹¹ Jee ñani Ndiosí' nu'u' sáva stekútu'un ni' tu'un vá'a vá. Jee sáva kunisotíñú ni', ya kuvi ni' apóstol ya chúichí Cristo; jín ya kúvi ni' iin mestrú' ya xíné'én' ni' [rá ñivi ntu kúvi Israel] tu'un vá'a vá. ¹² Saáva nó'o ni' su'va. Soo ntuví kúkanuun ni', chi jíní' ni' né iin ví ya kúneí ini' ni', jee jínú' kájí ini' ni' ya suvire' kúvi kumív'a re' tiñu nteñíñú re' nu'u', ^{1:12} ne kivi' niko tuku re'.

¹³ Tiin nú tu'un naa' nteso'o nú ya nxíné'én' ni' no'ó, sáva kúvi ichi kunikin' nú, saá kuneí ini'-ó Cristo, jín saá kunuun nú Ndiosí' jín ñivi, jie'e' yí'í-ó nuun' Cristo Jesús. ¹⁴ Kumív'a nú tu'un vá'a vá, ya nteñíñú Ndiosí' no'ó tiñu ya stekútu'un nú maa, jie'e' Tachí' ii' re' chineí yó sá'a-ó maa, chi yí'í Tachí' ii' ini' yó.

¹⁵ Ya jíní' nú ya ni'i rá ñivi ñuun' Asia nxínóo maaráa nu'u', jee sava ráa ví Figelo jín Hermógenes.

¹⁶ Jíkán' tá'ví' ni' nú Ito'o'-ó ya kúná'ví ini' re' rá ñivi tá'an veli Onesiforo, chi kue'e' íchí nxínúv'a re' ini' ni', jee ntu nkukanuun re' jie'e' ya nú'ní' ni' jín rá “cadena” kaa ini' vekaa. ¹⁷ Chi saá nkenta re' ñuun' Roma, jee kávi kuiti' nnanukú ñunkúun re' nu'u' nekua' nnani'in re' nu'u'. ¹⁸ Jíkán'

^{1:12} Áxí sanaa' káchí'-i: jee jínú' kájí ini' ni' ya suvire' kúvi kumív'a re' nu'u' ya njia'a ni' maání' nuun' re',

tá'ví' nì' yá kuná'ví ini' Ito'o'-ó re', máá kivi' nenta tuku Ito'o'-ó. Jee jíní' va'a nú naja nchineí re' ránu'u' ñuun' Éfeso.

Iin soldado va'a ya kuatínú Cristo

2 ¹ Saáva no'ó, yá kúvi kuéntá' se'ya maání', chuneí ini' nú jie'e' yá íyó máni ini' Ndiosí' ne'yá re' yó, yá yí'í-ó nuun' Cristo Jesús. ² Jee ntaká tu'un, yá nteso'o nú yá nkachi' nì' nuun' nú, ichinúún' kue'e' ñivi, yá kúvi stúvi ráa maa; jee natetínú nú tu'un vá nuun' inka rá tee naa', yá sákúnkuvi va'a ráa, yá kuvi naxiné'én' ráa maa nuun' rá inka ñivi. ³ No'ó, ke'ne ini' nú jín rán' rá tunó'ó kuno'o nú kuéntá' iin soldado va'a yá jiátínú Cristo Jesús. ⁴ Ni iin tee, yá sá'á tiñu soldado kúvi re', ntuví chitéñú re' jín tiñu maaré' sa'á re', chi íyó yá sá'á re' tiñu yá sáni kuíni tee tátúní' nuun' re'. ⁵ Jee suni sukuán súníka iin tee síkí nsá nì'in'-i ta'ví', retú ntuví síkí re' sánikuá' íyótúní' sáá síkí ráa. ⁶ Jee iin tee yá sátínú nì'in chiku'u', jee xí'na re' vá íyó yá nì'in' re' tata' kene nuun' tiñu sá'á re'. ⁷ Kani ini' nú jie'e' yá káchí' nì', jee máá Ito'o'-ó sa'á yá kiku'un ini' nú nì'í ya'á. ⁸ Jee naku'un ini' nú Jesucristo, yá nateku' iì' re' jín yikikúñu re' nteñu rá ní'í'. Jee nkuvi re' ichiyúkún' rey David, yá ntatúní' ñuun' Israel tió yana'án. Ya'á ví sánikuá' tu'un vá'a jie'e' Cristo, yá káchítu'ún nì'. ⁹ Jee jie'e' tu'un ya'á nó'o nì' tunó'ó, jee ne nú'ní' nì' jín “cadena” kaa, yí'í nì' ini' vekaa, kuéntá' iin tee sá'á kuachi nì'in ví nì'. Soo tu'un Ndiosí', nsá nú'ní'-i. ¹⁰ Saáva jié'né ini' nì' nì'í tunó'ó ya'á jie'e' rá ñivi nkaji Ndiosí', sáva nì'in' ráa yá nanitá'ví' ráa, jie'e' yí'í ráa nuun' Cristo Jesús, jee vii nasíkuiti' kuneé' ráa nínkání jín re'.

¹¹ Ya'á ví tu'un yá maa naa' nijia:

Chi retú nì'í'-ó jie'e' yí'í-ó nuun' re', jee suni kuteku'-ó jín re'.

¹² Jee retú kunì'in-ó kuiñi-ó jín re' sú nó'o-ó, jee suni tatúní'-ó jín re'.

Soo retú kúichi ini'-ó re' yá nsú Ito'o'-ó ví re',

jee suni kuichi ini' re' kune'yá re' yó ya nsú ñivi re' kúvi-ó.

¹³ Retú ntuví síkunkuvi naa'-ó nuun' re',

jee maaré' chi íchí níkin' re' síkunkuvi naa' re' ya nchisó
yu'ú re' nuun'-ó.

Chi Cristo ntu kúvi kumani re' síkunkuvi naa' re' nuun'
maaré' ya káchí' re'.

fin tee ya kene naa' tiñu sá'a-a

¹⁴ Xinákú'un nú ini' rá ñivi tu'un ya'á. Jee ichinúún' Ndiosí',
tatúní' nì'in nú nuun' raa, ya koto kántátú'un raa ji'e'e' ntáká
tu'un sáin. Chi ntuná' íyótiñu-u nintí'in sa'á raa su'va, chi
stíví-i nivi ya tésó'o maa. ¹⁵ Nunasí nú sáva kene naa' tiñu sa'á
nú nuun' Ndiosí', ya ntu íyó kukanuun nú, chi xiné'én' naa' nú
tu'un naa' re'. ¹⁶ Soo chusává nú rá tu'un sáin nékáiyó ká'an',
ya ntu íyó ñá'nú Ndiosí' nuun' raa, chi ñivi ká'an' su'va
kúkue'e' raa ka' kuiká raa nuun' ichi Ndiosí'. ¹⁷ Jee kutenuun
ka' rá tu'un xiné'én' raa kuéntá' jka kue'i' tinoó. Su'va kúvi
ya'á jín rá tee naní Himeneo jín Fileto. ¹⁸ Suviraa ví ya nkusín
nuun' raa ya náá', jee káchí' raa ya ya njia'a ya nñateku' ii' rá
niyi jee ya nñanoto rá ñuné'yú' rává, jee su'va sájita raa ya
kúneí ini' sava rá ñivi Cristo. ¹⁹ Soo íñi kutú tu'un Ndiosí'
kuéntá' íñi kutú iin koo nuun' sama'-a. Jee níso vá tu'un ya'á
kuéntá' iin seyú' ya káchí'-i: “Jíní' Ito'o'-ó rá ñivi yí'í nuun'
re'”, jín “Ntaká ñivi ya jiá'a yu'ú raa ya Ito'o' raa ví Cristo, íyó
sa'á sín raa maaráa nuun' rá nívá'a.”

²⁰ Ini' iin ve'i ká'nú, nsá kuachi ko'o' yiyá'vi, ya kúvi jín oro
áxí plata, chi suni íyó nantíñú kúvi jín yutun jín ñu'un nkixín.
Jee sava ví nantíñú ya jiátíñú ñunkúún. Jee sava ví nantíñú
jiátíñú niva'a ni. ²¹ Jee suni sukuán, retú iin ñivi sa'á noo
ninu'un maáa nuun' rá tu'un niva'a vá, jee kúvi vá ya kuatíñú
ñunkúún Ito'o'-ó, kuéntá' iin ko'o' ñunkúún, chi nsa'á sín re'
maa ya kitíñú-u nuun' re', jee kootíñu-u nuun' Ito'o'-ó, chi ya
íyó stákoo-o sáva sa'á-a ni'i tiñu vá'a.

²² Kunu nú chusává maánú nuun' ya níyo ini' nú ya sií ini' ìin tee súchí. Jee kunikin' nú ichi, ya kinoo naa' nú nuun' Ndiosí';

ya tu'un kunei ini' nú Cristo;

ya tu'un kunuun' nú Ndiosí' jín ñivi;

jín ya tu'un kune' ñunkúún nú jín tá'an nú.

Jee sa'á nú su'va jín rá ñivi ya níkatá'ví' ráa jín ánima' noo nuun' Cristo, ya kuvi re' Ito'o' ráa. ²³ Jee chusává nú tu'un naan ya ká'an' sií' ni, jie'e' ya kántátú'un ñivi, chi jíní' nú ya suvivá sa'á ya íyó tixín'. ²⁴ Jee ìin musú' ya jiátíñú maá Ito'o'-ó ntuví íyó sa'á tuntíxí;

íyó ya koo ñunkúún ini'-i jín ni'i ñivi;

jee íyó kuvi xiné'én'-e;

íyó ke'ne ini'-i;

²⁵ jee íyó koo mású ini'-i sáá nachu'un-u ichi vá'a rá ñivi núní'in jín tu'un naa'.

Sanaan' ku'va Ndiosí' nakani ini' ráa, ne kenta kuká'nú ini' ráa tu'un naa'. ²⁶ Jee su'va kenta nakukájí ini' ráa jee kaku ráa xintín kuí'na' kúñá'nú, nuun' nkininkava ráa jee ntiin re' ráa sáva sa'á ráa ya kuíni re'.

Jye'e' naja koo rá ñivi kivi' kuani'i

3 ¹ Suni tiin kuéntá' nú, ya rá kivi' kuani'i kiji tiempú' iyo koo. ² Chi koo ya kunuun' rá ñivi maáráa ni;

jín ya kunuun' ráa xu'ún;

jín ya ka'an' téyíí ráa;

jín ya kani vixi' ini' ráa;

jín ya tenuun' ráa siki' ñivi jín siki' Ndiosí';

jín ya kujiáá ini' ráa nuun' tátá' ráa jín nuun' náná' ráa;

jín ya ni nsá koo ya kuta'vi' nuun' ráa;

jín ya ni nkóo ya ñá'nú nuun' ráa nuun' Ndiosí';

³ jín ya ni nsá koo ñunkúún ini' ráa jín tá'an ráa;

jín ya ni nsá nakava'a ráa;

jín ya kakuíyu'ú ráa;

jín ya nsá nake'en ráa maáráa;

jín ya xēen' niva'a koo ráa;

jín ya ta'vi ini' ráa kune'yá ráa ya vá'a;

⁴ jín ya xikóná'án yu'u' ráa ñanité'án ráa nuun' rá tee jító
u'vi' rává;

jín ya ni nsá niko ini' ráa sa'á ráa kuachi;

jín ya ku'un téyí ví'í ini' ráa;

jín ya kunuun ráa ya sís ini' maáráa nsú ká' kunuun ráa
Ndiosí';

⁵ jín ya kachi' ráa ni ka' ya yítínú ráa nuun' Ndiosí',
soo jie'e' tiñu sá'á ráa stúvi ráa ya kuichi ini' ráa maa,
chi kasi' ráa ya sama fuerza ñi' níso re' ini' ánima' ráa.

Chusává nú nuun' ñivi ya íyó su'va.

⁶ Chi sava rá ñivi vá kíní ráa maáráa ini' rá ve'i, jee kúneí
ráa jín rá ña'an nǐjin, chi ya níso ví'í ráña kuachi, chi tú'va
ráña ké'in ya nýyo ví'í ini' ráña. ⁷ Sukuáni núkú ráña kútú'va
ráña inka tu'un jiáá, soo ni nsá kuvi kenta kuká'nú ini' ráña
ya náá'. ⁸ Kuéntá' rá tee tási naní Janes jín Jambres nnuni'in
ráa nuun' Moisés tiempú' yana'án, suni sukuán rá ñivi xíná'ví
núni'in ráa nuun' ya náá'. Chi maá ñivi nita antúní' ví ráa, jee
nnikóyátá ini' ráa nuun' tu'un Cristo ya kúneí ini'-ó. ^{3:8} ⁹ Soo
nkué'nu ví'í tiñu sá'á ráa, chi nǐjin' kájí kutuvi nuun' ñi' ñivi
ya kuvi ráa tee naan, kuéntá' nno'o uvi' rá tee ya nnuni'in
nuun' Moisés.

Tu'un nuun' ní'i ya tétínú Pablo nuun' Timoteo

¹⁰ Soo no'ó, nnikin' nkumí va'a nú tu'un xíné'én' nǐ';

naša jiá'nu nǐ' ichi naa';

ná kúvi ya ñú'ún ini' nǐ' sa'á-a;

naša kúneí ini' nǐ' Ito'o'-ó;

naša íyó ká'nú ini' nǐ';

naša ñúnúun nǐ' ñivi jín Ndiosí';

jín naša kúní'in nǐ' íñí nǐ' jín Cristo.

^{3:8} Áxi: jee ntu nǐ'in tíñú ráa nuun' ichi Cristo ya kúneí ini'-ó.

¹¹ Jee jíní' nú nasa nito u'vi' ñivi nu'u'; jín rá tunó'ó nó'o nì', saá nkuvi jín nu'u' rá ñuun' Antioquíá, Iconio jín Listra. Jee ñe'ne ini' nì' rá tunó'ó vá yá nito u'vi' ráa nu'u' yukuán, soo Ito'o'-ó nsikáku nu'u' nuun' nì'i yá nno'o nì' yukuán. ¹² Chi yá náá' ví nijia yá koto u'vi' ñivi ntaká rá ñivi yá kuíni ráá kue'nu ráa ichi ñaa' sáni kuíni Ndiosí', jie'e' nika' yí'í ráa nuun' Cristo Jesús. ¹³ Soo rá ñivi kane'en yá xíná'ví ráa ñivi saa ví'í ká' sa'á ráa rá mánasí nijia ka'. Jee xíná'ví ráa rá ñivi, jee suni xíná'ví ñivi ráa.

¹⁴ Soo no'ó, kuní'in nú jín yá nkuṭu'vá nú, yá kutú ánima' nú jie'e'-e. Chi suvinú vá jíní' né iin rá ñivi vá nxiné'én' maa no'ó. ¹⁵ Chi ne sáá lúlí nú, jee ya jíní' nú tu'un Ndiosí' níso nuun' tutu'. Jee suvivá kúvi sa'á-a yá kutu'va nú nasa kivi nú nuun' nanitá'ví' nú, jie'e' yá kunei ini' nú Cristo Jesús.

¹⁶ Ntaká tu'un Ndiosí' yá níso nuun' tutu' vaji ne nuun' Ndiosí'. Jee íyótiñu tu'un vá nì'in'-ó maa sáva xiné'én'-ó yá náá';
jee sáva naxinákutiñú-ó nuun' ñivi yá sa'á niva'a;
jee sáva nachu'un-ó ichi ñaa' ñivi;
jee sáva sikújia-ó ñivi kue'nu ñaa' ráa sáni kuíni Ndiosí'.

¹⁷ Sáva iin ñivi yá yí'í na'á Ndiosí' nì'in'-i maa, sáva jee kujia ini'-i jee koo tu'va-a sáva sa'á-a ntaká tiñu vá'a.

4 ¹ Tétíñú nì'in nì' nuun' no'ó ichinúún' Ndiosí' jín Cristo Jesús, yá ke'ne' re' kuachi rá ñivi tékú' jín rá ní'i'. Jín yá nenta re' ñiví ya'á, sáva tatúní' re' nuun' nì'i. ² Saáva tétíñú nì'in nì' nuun' no'o: yá kachitu'ún nú tu'un vá'a jie'e' re'.

Nani'vi ini' nú kachitu'ún nú maa nuun' ñivi sáá íyó
tiempú' nune jee súníka ntuví tiempú' nune.

Naxinákutiñú nú nuun' rá ñivi yá sa'á niva'a;
jee kuxeen' nú nuun' ráa;

jee nasánei nú ini' ráa;

jín nì'i yá ká'nú íyó ini' nú jín yá xiné'én' nú.

³ Chi kiji tiempú' yá ni nsá ké'né ini' rá ñivi tésó'o ráa tu'un ñaa' yá xiné'én'-ó, chi sáni níyo ini' maáráa, jee nukú ráa kue'e' tee yá xiné'én' tu'un sáni tá'an ini' ráa teso'o ráa.

⁴ Jee nateeyátá ráa so'ó' ráa nuun' tu'un ká'án' naa' Ndiosí',
jee nusín ráa nuun'-u, sáva tiin ráa kuentú' yana'án, ya
kúvi kuentú' ni. ⁵ Soo no'ó, ku'un kájí ini' nú nuun' ntaká
tiñu;

ke'ne ini' nú tunó'ó;

sa'á nú tiñu ya kachitu'ún nú tu'un vá'a jie'e' Cristo;
jee sikúnkuvi va'a nú tiñu sá'á nú nuun' Ndiosí'.

⁶ Jee nu'u', nasoko ni' maání' nuun' Ndiosí', chi vaji kenta
kivi' ka'ni' ráa nu'u' jie'e' re', jee kijn' ni'. ⁷ Kuéntá' tee síkí
va'a, nnunasí ni' nsa'á va'a ni' fesá' jie'e' tu'un vá'a re'. Jee
kuéntá' tee jínu va'a “carrera”, nkunei ni' nsijínu ni' ya
nsikúnkuvi ni' ne nuun' níi tiñu ya ntaji Ndiosí' nuun' ni'. Jee
nnikin' ni'in ni' tu'un kúnei ini'-ó. ⁸ Jee vitara nú'ún va'a ta'vi'
ni', ^{4:8} ya taji Ito'o'-ó nuun' ni' jie'e' jiá'nu naa' ni' nuun' re'.
Jee taji re' maa nuun' ni' kivi' nenta tuku re' ke'ne' re' rá
kuachi, chi naa' jié'né' re' kuachi. Jee nsú kuachi nuun'
maání' taji re' ta'vi' vá, chi suni ku'va re' ta'vi' vá nuun' ntaká
ñivi ya núnúun ráa ya niji re'.

Tu'un ya ká'án' maá Pablo jín Timoteo

⁹ Kuni'vi ini' nú kiji ñama nú kine'yá nú nu'u'. ¹⁰ Chi Demas
nxinóo nu'u', chi núnúun re' ka' rá íyó ñivi ya'á, jee ku'a'an'
re' ne ñuun' Tesalónica. Jee Crescente ku'a'an' ñuun' Galacia.
Jee Tito ku'a'an' ñuun' Dalmacia. ¹¹ Jee kuachi métú'ún ni
Lucas íyó jín ni'. Jee nanukú nú Marcos, jee kiji nú jín re'
ya'á, chi íyótiñu re' chineí re' nu'u' sa'á ni' tiñu ya'á nuun'
Ndiosí'. ¹² Jee Tíquico, ntají ni' re' ku'a'an' re' ñuun' Éfeso.
¹³ Sáa kiji nú, jee kuna'á nú sokotó', ya nxinóo ni' ñuun' Troas
ini' ve'i Carpo. Jee suni kuna'á nú rá tutu' níso tu'un kiji jín
nú. Jee ya ñá'nú ka' kuna'á nú kiji ví rá tutu' níso tu'un ya
ñá'nú ka', ya kúvi ñiin sana.

¹⁴ Alejandro, ya teñu'un' ka jee nása'á re' nantíñu maa,
niva'a ví'í nsa'á re' jín ni', soo Ito'o'-ó nachunáan nuun' re'

^{4:8} Naní: “corona de justicia”

sánikuá' nsa'á niva'a re'. ¹⁵ Jee suni kumí nú maánú nuun' re', chi nnuni'in ví'í re' nuun' tu'un xiné'én'-ó.

¹⁶ Jee sáá nnama ni' maání' ichinúún' rá tee jié'né' kuachi ya xí'nañú'ún, jee ni ñi ñivi ntu nnákuíñi' ráa jín ni', chi ntaká ráa nxinóo métú'ún nu'u'. Varéá' ntñin kuéntá' Ndiosí' maa siki' ráa. ¹⁷ Soo máá Ito'o'-ó niñi jín ni' jee nchineí chituví re' nu'u', sáva sikúnkuvi ni' kachitu'ún ni' tu'un vá'a re', sáva tesó'o ntaká ñivi ya ntu kúvi Israel maa. Jee nsikáku re' nu'u' nuun' tunó'ó xinó'o ñivi xeen' niva'a, kuéntá' nsikáku re' nu'u' nuun' maá yu'ú nika'a. ¹⁸ Jee sikáku Ito'o'-ó nake'en re' nu'u' nuun' ni'i tiñu nívá'a ya no'ó ni'. Jee kumí kutú re' nu'u' nekua' kivi ni' ñuun' ya íyó súkún nuun' tátúní' re'. Nakuetú'ún-ó ya vii nasíkuiti' kúñá'nú re' nñínkání. Su'va koo.

Nu ní'i, jiá'a Pablo ñi tu'un jíkátu'ún re' jie'e' ñivi jee jíkán' re' ya vá'a kuvi jín Timoteo

¹⁹ Jyá'a ni' ñi tu'un káva'a nuun' Prisca jín Aquila, jín nuun' rá ñivi tá'án ve'i Onesíforo. ²⁰ Jee Erasto nkinoo ñuun' Corinto. Jee nxinóo ni' Trófimo ñuun' Mileto, chi kú'ví' re'. ²¹ Kuni'vi ini' nú kiji nú ne ntiá'an kenta rá yoo' kuvíjin. Jee Eubulo, jín Pudente, jín Lino, jín Claudia, jín ni'i rá ñanitá'án-ó táji ráa ñi tu'un káva'a nuun' nú.

²² Jee na ka' Ito'o'-ó kúnaka ña'an re' ka' no'ó. Na ka' koo maní ini' Ndiosí' ka' jín ráno'ó. Sukuán koo. Amén.